

Blootshoofds of bedekt

Geen enkel stukje stof heeft zo sterk de gemoederen verhit als de hoofddoek. Of het zou de eerste minirok van Mary Quant moeten zijn. En terwijl de een in een hoofddoek het ultieme symbool van onderdrukking ziet, beschouwt een ander het dragen van een hoofddoek als een gevolg van een persoonlijke geloofsovertuiging. En daar zitten nog veel meningen tussenin.

Wie in de zomer van 2004 de discussies volgde die in Frankrijk gevoerd werden over het verbod op religieuze symbolen (lees: het dragen van een hoofddoek op school) kwam een zelfde tweespalt tegen. "Geen verbod want het is een persoonlijke keuze" versus "wel een verbod, want dat helpt veel meisjes die door vader en broers gedwongen worden, bij hun emancipatie". Een vergelijkbare discussie wordt in Neder-

land gevoerd over kledingvoorschriften en er zijn al enkele uitspraken van de Commissie Gelijke Behandeling geweest. De redactie van *Visies* vroeg vijf vrouwen naar hun overwegingen bij de hoofddoek. De andere reacties staan op pagina 11, 16, 28 en 41.

HOOFDDOEKJES

"Nu ik een hoofddoek draag voel ik me helemaal mezelf"

De volgende mening is van een Nederlandse moslima, een geneeskundestudente van 23 jaar. Aan haar beslissing om moslim te worden is natuurlijk veel vooraf gegaan. Van huis uit, zegt ze, wist ze weinig over de islam en ze merkte in discussies met bevriende moslima's dat haar opvattingen sterk beïnvloed waren door vooroordelen en de negatieve beeldvorming over moslims en de islam. Ze ging zich in de islam verdiepen en ontdekte dat er veel overeenkomsten bleken te zijn tussen de islam en de normen en waarden waarmee ze is opgevoed. Zij zag in dat als zij echt meer over de Islam wilde weten, het wel noodzakelijk was dat zij een onbevooroordeelde, open houding tegenover de Islam aannam. Op die manier leerde zij dat er een duidelijk onderscheid te maken valt tussen de vaak cultureel gekleurde uitingen van moslims (waarvan vooral de extreme versies in het nieuws komen) en de werkelijke boodschap van Allah, de Islam. Al discussiërend en lerend kwam ze er langzamerhand achter dat ze zich veel meer tot de Islam aangetrokken voelde dan tot

andere geloofsovertuigingen en wilde ze zelf heel graag moslim worden. Zij heeft toen de geloofsgetuigenis uitgesproken, die betekent: "Ik getuig dat er geen andere God is dan Allah en ik getuig dat Mohammed zijn Boodschapper is." Over het dragen van een hoofddoek schrijft ze het volgende:

"Volgens de Koran, de Hadith en de unanimitieit van geleerden is het bedekken van haar awrah (dus haar hele lichaam behalve haar gezicht, handen en voor sommige geleerden ook behalve haar voeten) een verplichting voor de vrouw. Als zij zo gehoorzaamt aan Allah, dan krijgt zij daar beloning voor. Dit was iets wat ik al een hele tijd wist, maar waarvan ik het praktiseren zelf bleef uitstellen uit angst dat er daardoor een afstand tussen mij en mijn familie zou ontstaan... Uiteindelijk heb ik afgelopen vakantie aan mijn ouders durven vertellen dat ik zelf al een hele tijd erg graag een hoofddoek wilde dragen, maar dat ik dat steeds had uitgesteld vanwege die angst. Ik had gemerkt dat ik daar zelf niet gelukkig van werd, omdat ik zo niet helemaal mijzelf kon zijn. Aangezien het waarschijnlijk op elk

ander moment ook niet gemakkelijk zou zijn om het aan hen te vertellen en ervoor te gaan, heb ik toen de knoop doorgehakt en dit aan hen verteld. Zij hadden het al wel zien aankomen en mijn moeder zei dat als ik dat zelf echt wilde, ik dat moest doen! Zij kunnen zich op bepaalde punten niet vinden in mijn keuze en maken zich zorgen over hoe mensen op mij zullen reageren. Met mijn twee zussen heb ik ook regelmatig open gesprekken over mijn keuze voor de Islam en de hoofddoek. Ik ben erg blij dat zij mij nu ik een hoofddoek draag niet anders zijn gaan behandelen en dat zij het leuk vinden om met mij te gaan sporten, shoppen in de stad, etc. Blijven communiceren en je ideeën en verwachtingen over en naar elkaar uitspreken is in alle relaties (met familie, vriendschap, partner, etc.) heel belangrijk; zo kun je onbegrip en misverstanden voorkomen. Mijn vriend(inn)en reageerden tot mijn blijdschap en opluchting over het algemeen erg positief: zij vonden het erg goed dat ik doe wat ik zelf belangrijk vind en dat ik mij daarbij niet laat beperken door, ten koste van mezelf, rekening te houden met wat anderen wel niet zouden kunnen denken of doen! Ik denk zelf dat het vooral belangrijk is dat ik mijzelf blijf en dit ook uitstraal. Wie je bent en wat je uitstraalt wordt niet belemmerd door een hoofddoek. Als mensen waarmee je in contact komt zich door hun eigen beeldvorming en

associaties over hoofddoeken laten beperken, dan is dat vind ik hun probleem! Maar wanneer er wetten worden gemaakt waarin moslimvrouwen wordt verboden om in bepaalde beroepen of openbare gelegenheden een hoofddoek te dragen, dán worden zij pas duidelijk in hun vrijheid beperkt om als volwaardig burger aan de samenleving deel te nemen! Oprecht openstaan voor je medemens vergt veel moed, omdat je

zo net zoals ik ook geconfronteerd word met je eigen vertrouwde en 'vanzelfsprekende' beeldvorming. Je eigen beeldvorming zegt namelijk vaak meer over jezelf dan over de ander! (Testje: laat twee mensen een boom beschrijven, dan zie je vanzelf dat je twee verschillende beschrijvingen zult krijgen!) Vanaf het moment dat ik de hoofddoek draag voel ik mij helemaal mezelf; het voelt echt als een bevrijding! Mijn eigen

beeldvorming, dus een stukje van mijzelf, veranderen en aanpassen aan iets wat mij meer aansprak, is iets wat ik gelukkig heb aangedurfd. ■

HOOFDDOEKJES

Waarom draag jij een hoofddoek?

De vraag 'Waarom draag jij een hoofddoek?' wordt mij nog steeds gesteld, op straat of op het werk, door autochtone Nederlanders. Voor mij is er als bewuste moslima maar één reden waarom ik een hoofddoek draag: mijn geloofsovertuiging! In de Koran staat deze verplichting van Allah duidelijk aangegeven. Moslimgeleerden en islamologen trekken deze conclusie op grond van twee verzen. In vers 59 uit soerat Al Ahzab staat:

'O profeet, zeg tot jouw echtgenotes en tot jouw dochters en tot de vrouwen van de gelovigen dat zij hun overkleden (djilbab) over zich heen laten hangen. Op die manier is het gemakkelijk om hen te herkennen en worden zij niet lastig gevallen. En Allah is vergevensgezind meest Barmhartig.' In vers 31 uit soerat Annour staat eveneens geschreven dat vrouwen sluiers over hun boezems moeten dragen èn in aanwezigheid van welke mannen dit niet hoeft: een precieze opsomming van familieleden en enkele andere uitzonderingen.

Een moslima dient dus haar gehele lichaam te bedekken op haar gezicht en handen na (en afgezien van de beschreven uitzonderingen). Eigenlijk dekt het begrip hoofddoek dus niet de lading. In de praktijk komt het vaak voor dat moslima's niet alle lichaamsdelen bedekken

of zij nu wel of geen hoofddoek dragen. Of, zoals in overeenstemming met de cultuur van sommige landen, dat moslima's juist geheel bedekt de straat op gaan in bijvoorbeeld een niqaab of burqa.

Als bewuste moslima ervaar ik het dragen van een hoofdsluier niet als onderdrukking. Ik draag het uit eerbied voor Allah en respect voor mijzelf. Verder geloof ik dat Hij slechts verbiedt wat slecht is voor de mens en datgene toestaat wat goed is. Ik ervaar het als een bescherming voor mijzelf. Tevens geef ik met mijn hoofdsluier naar buiten toe een signaal af dat ik een moslima ben. Daar ben ik trots op! Ik schaam mij niet daar voor uit te komen. In gesprekken maak ik vaak de vergelijking met een non. Ook zij draagt een hoofdsluier uit geloofsoverweging en staat achter haar overtuiging. Zij ervaart het niet als onderdrukking, het verschil is echter dat zij door de buitenwereld geen stempeel krijgt opgedrukt.

Ik ben tevreden met het feit dat ik een actieve moslima met hoofddoek kan zijn binnen de Nederlandse samenleving. Ik hoef mij niet te isoleren van de samenleving door thuis te zitten of in een moskee. De islam moedigt alle moslims aan zich te ontwikkelen en productief te zijn. Ik ben trots op de vrijheid die ik geniet. Ik ben actief op verschillende terreinen, zo studeer ik

bijvoorbeeld aan een universiteit en werk ik daarnaast en neem ik deel aan verschillende activiteiten.

Het is jammer dat veel niet-moslims de ware achterliggende reden van de hoofdsluier niet begrijpen. De sluiers is niet bedoeld als onderdrukking van moslima's door moslimmannen! Iets wat sommige moslimmannen zelf mischien ook denken of anderen doen geloven. De oorzaak hiervan ligt in de cultuur van deze moslims waarin de vrouw een onderdanige rol krijgt toebedeeld. Wanneer cultuur en religie door elkaar worden gehaald ontstaan dit soort misverstanden. Het gevolg is een onjuiste golf aan kritiek op de islam. Natuurlijk hoef je het niet eens te zijn met de argumenten die in de Koran worden aangedragen. Maar dan wordt de discussie in ieder geval op grond van juiste argumenten gevoerd.

Ik hoop met deze korte maar krachtige toelichting bij te dragen aan een positiever beeld van moslima's en de vooroordelen ten opzichte van hen enigszins weg te nemen. Moslima's die uit vrije wil een hoofddoek dragen zijn niet dom of zielig! Ook wij bezitten gezond verstand en zijn in staat om voor ons zelf te denken. De beslissing om een hoofddoek te dragen geeft mij persoonlijk een heel prettig en beschermend gevoel. Het maakt mij compleet! ■

Selma El Hajji is student Arabisch aan de Radboud Universiteit.